

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Polak odkrył najstarsze ślady "praludzi"

Najstarsze znane odciski stóp istot będących krewnymi lub przodkami człowieka zachowały się na Krecie w Trachilos i mają prawie 6 mln lat. Znalaziska dokonał polski paleontolog, dr Gerard Gierliński. O odkryciu poinformowano we wtorek w Warszawie.

"Epopeja ewolucji człowieka zaczęła się już 5,5 mln lat temu; a co ciekawe, nie jest to wschodnia Afryka, tylko wyspa grecka - Kreta" - mówił dr Gerard Gierliński z Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB) podczas konferencji prasowej.

Najstarsze znane do tej pory odciski stóp dawnych krewnych człowieka zidentyfikowano w Afryce (Laetoli, w Tanzanii). Naukowcy ustalili, że pozostawiły je ok. 3,6 mln lat człekopodobne istoty z rodzaju australopiteków.

W świetle najnowszych badań polskich paleontologów nie można wykluczyć, że pierwsi "praludzie" pojawili się w Europie.

Dr Gierliński odkrył odciski stóp krewnych człowieka w 2002 r.

Odkrycia najstarszych dotąd znanych odcisków stóp krewnych człowieka dr Gierliński dokonał w 2002 r., będąc na Krecie na wakacjach. Szeroko zakrojone, międzynarodowe badania ruszyły w 2010 r. i trwały 6 lat. Wiek osadów z Trachilos, na których zachowały się odciski stóp oszacowała dr Zofia Dubicka z Uniwersytetu Wrocławskiego. Z jej badań wynika, że mają ok. 5,7 mln lat.

Pytany na wtorkowej konferencji prasowej, czy są to ślady po przodkach człowieka Gierliński odpowiedział: "Mam poczucie, że chodzi tutaj o dwunożność, (...) ponieważ to dwunożność wyznaczyła ten kierunek ewolucji, który zaowocował ludzkością dzisiaj". Dodał, że nie da się stwierdzić z całą pewnością, czy są to nasi przodkowie czy raczej krewni człowieka, którzy nie znajdują się w drzewie rodowym człowieka (tzw. ślepa uliczka ewolucyjna).

"Ślady stóp, położone jedna za drugą, wskazują na to, że ta istota była doskonale dostosowana, żeby szybko i sprawnie, z gracją wędrować po lądzie w dwunożnej postawie. Z tego punktu widzenia mamy do czynienia z naszą rodziną, naszymi bliskimi" - wyjaśnił badacz.

Współautor badań, dr Andrzej Boczarowski z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dodał, że dwunożność była zapewne odpowiedzią ewolucji na zmiany środowiska naturalnego, które w tym czasie zachodziły. Dzięki temu człowiek stał się gatunkiem, który spenetrował praktycznie całą planetę.

"Sądzymy, że wiele grup małych zupełnie niezależnie od siebie w ewolucji równoległe mogło osiągnąć dwunożność. Jedna z tych linii prowadzi do nas, ale wszystkie pozostałe wygasły. Prawdopodobnie ta z Trachilos może być taką wygasłą linią i zupełnie do nas nie prowadzić" - powiedział dr Boczarowski.

Dr Gierliński tłumaczył, że stwierdzenie, że tropy należą do dawnych krewnych człowieka, było możliwe dzięki rozpoznaniu usytuowania palców. Pytany o "numer buta", naukowiec stwierdził, że był "bardzo mały - damski lub dziecięcy". Naukowcy namierzili w sumie ok. 50 śladów; należały do kilku osobników.

"Przód stopy - tam, gdzie są palce, jest w zasadzie taki sam, jak tropy 2 mln lat późniejsze z Laetoli - australopiteka, jak tropy z Kenii człowieka wyprostowanego, czyli Homo erectus, jak tropy Homo sapiens - tropy współczesne (...)" - stwierdził. "Generalnie z przodu mamy ludzką stopę" - dodał.

Tyłna część stopy wyglądała jednak inaczej - pięta kreteńskich odcisków nie jest tak wydłużona i zaokrąglona, jak w przypadku późniejszych człekokształtnych. Była też - jak zaznaczył badacz - krótsza. Na tej podstawie stwierdził, że to była istota "ewolucyjnie bardzo odległa".

Dr Boczarowski: otwarliśmy drzwi na nową interpretację pochodzenia praludzi

"To, co dla nas jest bardzo niebezpieczne dzisiaj - to to, że my tak naprawdę otwarliśmy pewne drzwi. Otwarliśmy drzwi na nową interpretację pochodzenia praludzi. (...) Dajemy nowe możliwości scenariusza" - podkreślił dr Boczarowski.

Wyraził nadzieję, że badania będą kontynuowane. "Jeśli to nam zostanie dane, to my obiecujemy, że Kreta zaskoczy nas jeszcze niejednokrotnie. Ona dopiero teraz woła: zbadajcie nas, bo tu jest coś ciekawego!" - podsumował dr Boczarowski.

Znalezisko opisano w najnowszym numerze "Proceedings of the Geologists' Association". Autorami artykułu są: Gerard Gierliński z PIG-PIB, Grzegorz Niedźwiecki z Uniwersytetu w Uppsali (Szwecja), Zofia Dubicka z Uniwersytetu Warszawskiego, Andrzej Boczarowski z Uniwersytetu Śląskiego oraz Parku Nauki i Ewolucji Człowieka w Krasiejowie, a także naukowcy z Grecji, USA i Wielkiej Brytanii.

ÂÂ

Szymon Zdziębłowski

Źródło: www.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/27627.html>

23-06-2026

Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej

Dostawca szkoleń aptaskil przygotowuje wykwalifikowanych specjalistów.

22-06-2026

Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią

Opracowanie strategii leczenia nowotworów odpornych na terapię.

22-06-2026

Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny

Pojazd powstał z myślą o udziale w zawodach inżyniersko-wyścigowych.

22-06-2026

Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne

W badaniach uczestniczyły polskie ośrodki.

22-06-2026

Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego

Wśród ukraińskich uchodźców.

22-06-2026

[Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#)

Sfera ta rośnie szybciej niż wiedza o jej wpływie na ludzką seksualność.

22-06-2026

[Przyjemnych snów życzy anestezjolog](#)

Wystarczy przestrzegać protokołu znieczulenia.

22-06-2026

[Za mało siedzenia także może szkodzić](#)

Od lat lekarze i naukowcy powtarzają, że należy mniej siedzieć i więcej się ruszać.

Informacje dnia: [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#) [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#) [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad](#)

[terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy](#) [protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie](#) [seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#)

Partnerzy